

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobce **J. V.**, bytem M., n.. S. 929/24, zast. Ing. Martinou Jeřábkovou, daňovou poradkyní, bytem Mohelnice, Květná 1, proti žalované **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze, Křížová 25, **o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 16. 12. 2013, č. j. 48000/009493/13/010/P2, ve věci zániku pojistného poměru zaměstnance,**

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalované ze dne 16. 12. 2013, č. j. 48000/009493/13/010/P2, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci k rukám jeho zástupkyně náhradu nákladů řízení ve výši 3.146 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované citovaného v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaná dne 16. 12. 2013 rozhodla takto: *Okresní správa sociálního zabezpečení Šumperk příslušná k rozhodování podle § 84 odst. 2 písm. a) bodu 1 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění, v návaznosti na § 5 písm. a) bod 1 a § 10 odst. 1 písm. a) zákona č. 187/2006 Sb. rozhodla ve věci sporu o zánik pojistného poměru zaměstnance pana J. V., narozeného dne X, bytem n. S. 929/24, M., u zaměstnavatele fyzické osoby K. V., n. S. 929/24, M. (X) tak, že jmenovanému*

pojistný poměr u zaměstnavatele V. K., n. S. 929/24, M., IČ X, zanikl dne 25. 11. 2011.

[2] V žalobě žalobce namítal, že nebyly splněny zákonné předpoklady pro vydání napadeného rozhodnutí, rozhodnutí je věcně nesprávné, nemá oporu v právním řádu ČR a je zneužitím vrchnostenské moci dané správnímu orgánu. Primárním předpokladem vydání rozhodnutí správního orgánu je jak řádné zahájení řízení, tak i umožnění účastníku řízení realizovat své právo vyjádřit své stanovisko, a to minimálně k podkladům rozhodnutí podle § 36 s. ř. Ani jedno z toho nebylo splněno. Žalobce udělil 14. 12. 2012 Ing. Martině Jeřábkové plnou moc k zastupování před OSSZ Šumperk ve všech věcech a v plném rozsahu. Tato plná moc byla odeslána OSSZ Šumperk doporučeně 17. 12. 2012 spolu s omluvou z jednání, na které byl žalobce předvolán dne 19. 12. 2012. Tato zásilka byla dodána dne 18. 12. 2012. Plná moc byla pravděpodobně bez dalšího založena do spisu OSČP/PP – 2/13. Vzhledem k tomu, že OSSZ Šumperk akceptovala uvedenou omluvu a následně jednala se zástupkyní žalobce ve věci důchodového pojištění OSVČ a umožnila jí nahlížet do spisu, je naprosto zřejmé, že plnou moc přijala za platnou. Obrat nastal až poté, když OSSZ Šumperk neoznámila zástupkyni žalobce ani zahájení řízení, neumožnila jí vyjádřit za zmocnitele stanovisko k podkladům rozhodnutí a nedoručovala jí ani samotné rozhodnutí. Teprve až po odvolání žalobce proti prvoinstančnímu rozhodnutí označil správní orgán dotčenou plnou moc žalobce za neplatnou a vytvořil si konstrukci, která to má potvrzovat, přičemž ale k tomu nemá v samotné plné moci oporu. Aby se vůbec mohlo jednat o plnou moc podle § 33 odst. 2 písm. c) správního řádu, aby bylo nutno úředně ověřovat podpis či udělovat ji do protokolu, musel by v ní být předmět určitě vymezen. Žádný určitě vymezený předmět však v dotčené plné moci není obsažen. Vzhledem k tomu, že předmětem řízení před OSSZ Šumperk mohou být nejen záležitosti OSVČ, ale také zaměstnavatele, zaměstnance, žadatele o dávku atd., bylo by naprosto nezbytně nutné, aby se mohlo jednat o plnou moc podle § 33 odst. 2 písm. c) správního řádu, aby v ní byl obsažen určitý konkrétní předmět. Při absenci určitě vymezeného předmětu se nemůže o plnou moc podle § 33 odst. 2 písm. c) správního řádu jednat. Z žádného vyjádření žalované není zřejmé, k jakému určitému předmětu plnou moc udělenou žalobcem v obecné podobě, tedy ve všech věcech a v plném rozsahu, vztáhl, aby dovedl, že je to plná moc podle § 33 odst. 2 písm. c) správního řádu, když v plné moci žádný určitý předmět obsažen není. Vzhledem k tomu, že se plná moc vztahuje pouze na zastupování před OSSZ Šumperk, je zřejmé, že se nevztahuje na všechny úkony ve všech instancích v řízeních před orgány sociálního zabezpečení, ale pouze na všechny úkony před touto okresní správou sociálního zabezpečení, tedy pouze před touto instancí. V tomto ohledu by jí leda mohlo být možno posoudit jako plnou moc podle § 33 odst. 2 písm. a) správního řádu. Jak ale již bylo v předchozím řízení namítáno, plná moc žalobce pro zastupování před OSSZ Šumperk nebyla udělena Ing. Martině Jeřábkové jako soukromé osobě či obecnému zmocněnci, ale jako podnikatelce identifikované číslem X, přičemž tato nikdy na toto IČ nevykonávala, ani nyní nevykonává žádnou jinou činnost než daňové poradenství, což je OSSZ Šumperk známo, neboť vykonává správu jejího důchodového a dalších pojištění. Zákon o daňovém poradenství č. 523/1992 Sb. v § 3 odst. 4 výslovně stanoví, že činí-li daňový poradce právní úkony jménem klienta, má postavení

zástupce podle zvláštních předpisů. Plná moc svoji formu splňovala i obecné požadavky na plnou moc, která se netýká jen určitého právního úkonu kladené § 31 odst. 4 tehdy platného občanského zákoníku. Vzhledem k speciálnímu ustanovení o postavení zástupce klienta v zákoně o daňovém poradenství měl žalobce za to, že na dotčenou plnou moc bylo třeba pohlížet jako na plnou moc podle § 33 odst. 2 písm. d) správního řádu, tedy analogicky, jako například na plnou moc udělenou advokátu. Prvoinstanční orgán v řízení opakovaně ignoroval existenci plné moci ze dne 14. 12. 2012, správnímu orgánu doručenému doporučeně dne 18. 12. 2012. Není možné, aby OSSZ Šumperk ignorovala zmocnění, které se týká všech věcí o ní projednávaných v plném rozsahu. Řízení, které předcházelo vydání rozhodnutí č. j. 48011/004816/13/110/SM, sp. zn. NP/PP – 1/13, nebylo řádně zahájeno, tedy datum 19. 2. 2013 nelze považovat za okamžik zahájení správního řízení, stejně tak jako správní orgán řádně neumožnil, aby se zástupkyně žalobce mohla vyjádřit k podkladům rozhodnutí. Samotné rozhodnutí prvoinstančního orgánu je tak podle § 77 správního řádu nicotné, když uvedené nedostatky jsou takovou vadou, pro niž dotčené rozhodnutí nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu. Co se týká samotného rozhodování o zániku pojistného poměru žalobce jako zaměstnance, ani OSSZ Šumperk ani žalovaná nejsou nadáni pravomocí rozhodovat o skončení pracovního poměru. Pracovní poměr mohl zaniknout jen zákonnými způsoby a ze zákonných důvodů. Zákoník práce nezná jako způsob zániku pracovního poměru, který jediný může být důvodem zániku pojistného poměru, to, že vykonávaná práce přestane být závislou prací, protože dodatečně zmizí vztah nadřízenosti a podřízenosti. V souladu s § 48 odst. 4 a § 342 zákoníku práce zanikne pracovní poměr smrtí fyzické osoby, která je zaměstnavatelem, jen tehdy pokud není pokračováno v živnosti, ale i v tomto případě zánik nenastává ke dni úmrtí, jak se rozhodla bez jakékoliv opory v platných právních předpisech OSSZ Šumperk, ale marným uplynutím lhůty tří měsíců ode dne smrti zaměstnavatele. Pracovněprávní vztah tedy nikdy nezaniká ke dni úmrtí. Žádné ustanovení žádného obecně závazného právního předpisu takovýto zánik pracovního poměru neupravuje. Pracovní poměr také jen těžko může zaniknout zpětně, ledaže by se na něj hledělo, jako by nikdy nevznikl, což není tento případ. Pokračování v živnosti bylo živnostenskému úřadu oznámeno 16. 1. 2012, tedy před tímto datem těžko mohlo dojít ke změně statusu žalobce. Argumentace, s níž OSSZ Šumperk přistoupila k obhajobě svého rozhodnutí, je planá, protože například i společník s. r. o. může být současně i zaměstnancem této, a to i přesto, že i zde absentuje vztah podřízenosti a nadřízenosti. V případě pokračování v činnosti potenciálním dědicem tento do pravomocného rozhodnutí o dědictví nejedná fakticky jen sám za sebe, ke svému prospěchu či škodě, ale k prospěchu či škodě všech potenciálních dědiců. K. V. byl OSSZ Šumperk evidován jako zaměstnavatel až do rozhodnutí o dědictví. Jeho zaměstnanci byli zaevidováni jako zaměstnanci J. V. až následně po rozhodnutí o dědictví, tedy nikoliv dnem úmrtí. To je okamžik, kdy J. V. skutečně splynul jako zaměstnanec se zaměstnavatelem, tedy zanikl jeho pojistný poměr u zaměstnavatele s IČ K. V. a nemohl vzniknout u zaměstnavatele J. V.. Není možné, aby se s různými zaměstnanci zacházelo různě. Pokud by měl pojistný poměr zaniknout zaměstnanci J. V., musel by zaniknout ke stejnému datu i všem ostatním zaměstnancům K. V.. Jiný přístup by byl diskriminační. Žalovaná odůvodnění svého rozhodnutí staví na stanovisku Oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj ze

dne 9. 7. 2013, které vzniklo až po vydání rozhodnutí č. j. 48011/004816/13/110/SM a nebylo tak podkladem pro prvoinstanční rozhodování. Že jej žalovaná považuje za důležité, dokládá, že citace z něj jsou obsahem téměř dvou stran odůvodnění. Žalobci nebyla dána možnost se k němu vyjádřit. Po procesní stránce došlo k porušení správního řádu – v souladu s § 89 žalovaná přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo s právními předpisy a přezkoumává také správnost. Pokud nejsou podklady k rozhodnutí dostatečné, rozhodnutí zruší a věc vrátí k novému projednání. Podklady pro rozhodnutí obvykle opatřuje prvoinstanční správní orgán a seznamuje s nimi před vydáním rozhodnutí účastníka řízení. Tím, že si podklady, o něž je stěžejně opřeno napadené rozhodnutí, opatřil odvolací orgán a žalobci tak bylo upřeno realizovat právo vyjádřit se k tomuto podkladu rozhodnutí podle § 36 správního řádu, bylo naprosto bezprecedentně zasaženo do jeho práv a byla narušena zákonnost procesu vydávání správního rozhodnutí. Byly porušeny základní zásady činnosti správních orgánů a základní principy tvorby správních rozhodnutí. Správní orgán musí ještě před vydáním rozhodnutí zjistit stav věci tak, že o něm nejsou důvodné pochybnosti. Zde to, že si žalovaná až v rámci odvolacího řízení, tedy až po vydání rozhodnutí vyžádala stanovisko jiného správního orgánu, dokazuje, že zjištění před vydáním rozhodnutí bylo nedostatečné. Otázkou je ale i to, zda Oblastní inspektorát práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj může vydávat závazné stanovisko, v němž určuje okamžik zániku pracovního poměru v případě, jak tento orgán sám uvedl, kdy takto neurčuje ani zákoník práce ani živnostenský zákon. Není jasné, podle kterého právního předpisu je Oblastní inspektorát práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj obecně oprávněn rozhodovat o okamžiku skončení pracovního poměru. Příslušné zmocnění nelze nalézt ani v zákoníku práce ani v zákoně o inspekci práce č. 251/2005 Sb. Tento orgán může kontrolovat dodržování v posledním jmenovaném zákoně určených povinností. Kontroloval zde ale něco? V celém tomto zákoně nenajdeme slovo, stanovisko ani žádné zmocnění k jejich vydávání. Nenajdeme v něm ani pojem *zánik v souvislosti s pracovním poměrem*. Žijeme v právním státě. Státní moc může činit jen to, co jí právní řád výslovně umožňuje a ukládá. Jednou ze základních zásad činnosti správních orgánů je to, že tyto mohou uplatňovat svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž jim byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém jim byla svěřena. Přitom ale musí šetřit jak práva nabytá v dobré víře, tak i oprávněné zájmy dotčených osob. Chybí tu tedy zcela zákonné zmocnění jakéhokoliv správního orgánu rozhodnout o skončení pracovního poměru. Ten tak může skončit pouze způsoby upravenými v zákoníku práce. A okamžik skončení pracovního poměru je rozhodný pro zánik pojistného poměru žalobce jako zaměstnance. Je v našem konkrétním případě v zájmu žalobce, aby žalovaný zasahoval do jeho práv a určoval okamžik zániku jeho pracovního poměru a z něho následně dovozoval zánik pojistného poměru jinak, než to učinil žalobce? Je to nezbytně nutné pro naplňování veřejného zájmu? Jak jsou zde šetřena práva nabytá v dobré víře a zájmy žalobce, když se tento po úmrtí otce informoval na OSSZ Šumperk, jak má být postupováno, a bylo mu řečeno, že do rozhodnutí o dědictví, nejdéle však půl roku může být nadále zaměstnancem organizace s IČ jeho otce. Své kroky tedy s OSSZ Šumperk žalobce konzultoval a řídil se jejími pokyny. Ukazuje se, že OSSZ v Šumperku pravděpodobně sama nemá tušení, jak je třeba v nastalé situaci postupovat. Není ale možné, aby až *ex post* a v rozporu se svým

dosavadním konáním správní orgán svůj postoj změnil na diametrálně odlišný a postihl tím toho, kdo jeho předchozí postoj respektoval. OSSZ v Šumperku si za měsíc, kdy bylo pravomocně rozhodnuto o tom, kdo se stane dědicem, sama vyžádala opravu přehledu o výši pojistného a vyplacených dávkách spočívající v rozdělení vyměřovacích základů zaměstnanců do rozhodnutí a po něm na zaměstnavatele s různým variabilním symbolem plátce pojistného, tedy z jejího pohledu na různé plátce pojistného, tedy různé zaměstnavatele. Až do rozhodnutí o dědictví považovala všechny zaměstnance za zaměstnance zaměstnavatele IČ zemřelého, nikoliv IČ žalobce. Tento její postoj dokládají variabilní i symboly plateb sociálního pojistného za zaměstnance realizované žalobcem do rozhodnutí o dědictví a po něm, které potvrzují odlišný režim pro obě situace, který nikdy žalovaná nezpochybňovala. OSSZ Šumperk nerozhodovala o zániku pojistného poměru z popudu žalobce, ale z vlastní vůle poté, co se tato dodatečně změnila a proti vůli žalobce a zasahovala do jeho postavení se zpětnou platností, když předtím jej akceptovala. Potvrzuje to už sama skutečnost, že řízení bylo zahájeno asi rok po okamžiku, ke kterému se rozhodla pojistný poměr zrušit, bez toho, že by se mohla opřít při zániku pracovního a tím i pojistného poměru o dikci zákoníku práce. I konstrukce podepírající postup správního orgánu byla vytvářena až dodatečně. Jak potvrdilo i žalovanou citované stanovisko oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj, ani zákoník práce ani živnostenský zákon situaci, která u žalobce nastala, neřeší. Podle § 10 zákona o nemocenském pojištění ve znění platném v době případu zanikalo pojištění zaměstnanci v pracovním poměru dnem skončení pracovního poměru. Vyvolala-li tedy OSSZ Šumperk spor o zániku účasti na pojištění, mohla o něm rozhodnout na základě skončení pracovního poměru žalobce, avšak nebyla oprávněna rozhodovat o tom, kdy pracovní poměr skončil, k tomu jí chybí zákonné zmocnění. Podle § 48 zákoníku práce, ve znění platném v době případu, mohl pracovní poměr tuzemského zaměstnance skončit kromě případů, kdy je pracovní poměr rozvázán, jen uplynutím sjednané doby u pracovního poměru na dobu určitou a smrtí zaměstnance. Zánik pracovního poměru v případě smrti zaměstnavatele, který je fyzickou osobou, pak upravoval § 342 odst. 1 tak, že smrtí fyzické osoby, která je zaměstnavatelem, základní pracovněprávní vztah zaniká jen v případě, že oprávněná osoba nepokračuje v živnosti, a to marným uplynutím lhůty tří měsíců ode dne smrti zaměstnavatele. Příklad, kdy je oprávněnou osobou zaměstnanec, není upraven nijak speciálně, a proto i pro něj v případě pokračování v živnosti platí, že mu pracovní poměr nezaniká. Mezi taxativně uvedenými důvody zániku pracovního poměru v zákoníku práce tento chybí. Nedostatek právní úpravy nemůže být nahrazen správním rozhodnutím, které navíc negativně zasahuje nejen do vůle a zájmů žalobce, ale i do jeho práv a postavení jako zaměstnance v době, kdy ještě nebylo postaveno najisto, kdo zdědí podnik zemřelého zaměstnavatele. Lze přisvědčit žalované, že pracovní poměr žalobce skončil na základě rozhodnutí o dědictví. Žalobce však nesouhlasil se závěrem, že se tak stalo k okamžiku smrti zaměstnavatele, neboť tento závěr je v rozporu s dikcí zákoníku práce. Přejedání práv a povinností je prokazatelný rozhodnutím o dědictví a do jeho vydání není postaveno najisto, kdo bude dědicem, obzvláště je-li více dědiců. Ti všichni musí být až do vypořádání pravomocným rozhodnutím o dědictví považováni za nositele práv a povinností svázaných s dědictvím. Dědictví se sice nabývá k okamžiku smrti zůstavitele, dědic ale nemůže

realizovat práva a povinnosti s ním svázané dřív, než je o dědictví pravomocně rozhodnuto. Dědic nemůže například ukončit se zaměstnancem zůstavitele, který se stává jeho zaměstnancem, zpětně pracovní poměr ve zkušební době, která běžela ještě v prvních měsících po úmrtí, avšak ke dni rozhodnutí již uplynula. Proto nemůže dojít ke zpětnému zániku žádného pracovního poměru. Výsledek dědického řízení nemůže mít retroaktivní následky na trvání smluvních vztahů zůstavitele, které ze zákona nezanikly okamžikem smrti. Může však způsobit změnu k aktuálnímu okamžiku právní moci rozhodnutí. Mezi základní zásady činnosti správních orgánů patří také to, že dbají, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. V našem případě byl mezi dědici zemřelého i další zaměstnanec K. V.. Neměl na dobu od úmrtí zaměstnavatele, kdy se stal potenciálním dědicem, do právní moci o dědictví rozhodnutí o dědictví zaniknout také jeho pracovní poměr? Proč OSSZ Šumperk rozhodovala o zániku jen u žalobce? Výklad žalované, na jehož základě bylo rozhodováno, vnesl do postavení žalobce na dobu od úmrtí do právní moci rozhodnutí o dědictví prvek nejistoty. K takovému účelu ale nemá správní rozhodování sloužit. Závěry, na nichž je rozhodování postaveno, musí být uplatnitelné obecně. Podle nich, kdyby v podnikání pokračoval jiný z potencionálních dědiců než ten, který by se nakonec dědicem stal, v našem případě například bratr žalobce K., který byl též zaměstnancem téhož zaměstnavatele, zůstal by mu pracovní poměr zachován, a to i přestože žalovaný vidí kolizi s § 6, § 7 a § 2 odst. 4 zákoníku práce v příslušném znění? Nebo by mu snad také zanikl a následně znovu vznikl? A kdyby pokračovala v podnikání sestra žalobce, která v zaměstnaneckém poměru vůči otci nebyla, a po několikaletém projednávání dědictví by se dědicem stal jeden z bratrů, pak by tomuto několik let zpětně zanikl pracovní poměr a tím i pojistný poměr nemocenského pojištění zaměstnance? A jak by tomu bylo v případě, že by podnik zůstavitele zdědili všichni sourozenci rovným dílem? Je zřejmé, že výklad, o který je rozhodnutí opřeno, postrádá univerzálnost a tvrzení žalované a dodatečně budovaná odůvodnění se ukazují být jen účelovými.

[3] Žalovaná ve vyjádření k žalobě odkázala na své rozhodnutí ze dne 16. 12. 2013 a k obsahu žaloby uvedla, že OSSZ Šumperk rozhodnutím č. j. 48011/004816/13/110/SM ze dne 18. 3. 2013 rozhodla ve věci sporu o zánik pojistného poměru tak, že zaměstnanci J. V., narozenému X, bytem n. S. 929/2, M., zanikl u zaměstnavatele V. K., bytem n. S. 24, M., IČ X, který zemřel dne X, pojistný poměr dne 25. 11. 2011. Rozhodnutí bylo J. V. doručeno dne 19. 3. 2013. Podané odvolání žalovaná rozhodnutím č. j. 48000/003782/13/010/P2 ze dne 6. 6. 2013 zamítlá podle § 52 odst. 1 správního řádu jako opožděné. Zároveň neshledala důvody pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení nebo pro obnovu řízení či vydání nového rozhodnutí. Následně žalovaná ve zkráceném přezkumném řízení podle § 98 správního řádu rozhodnutím ze dne 16. 8. 2013 konstatovala, že rozhodnutí ze dne 6. 6. 2013 bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, neboť vykazovalo takové vady, které mají vliv na zákonnost rozhodnutí, když se opíralo o důkazy, které se ukázaly nesprávnými. Uvedenou skutečnost považovala žalovaná za důvod ke zrušení tohoto rozhodnutí a vrácení věci podle § 92 odst. 2 správního řádu OSSZ Šumperk, která měla následně postupovat podle § 86 a násl. správního řádu. Mezitím byla 12. 8. 2013 podána žaloba a následně Krajský soud v Ostravě –

pobočka v Olomouci usnesením č. j. 72 Ad 29/2013 – 15 ze dne 20. 11. 2013 zastavil řízení podle § 47 písm. b) s. ř. s. pro uspokojení navrhovatele. Žalovaná poté, co jí bylo z OSSZ Šumperk postoupeno odvolání včetně spisové dokumentace v odvolacím řízení, přezkoumala odvoláním napadené rozhodnutí ze dne 18. 3. 2013 a v rozhodnutí ze dne 16. 12. 2013 se ztotožnila s názorem OSSZ Šumperk, že pojistný poměr žalobce u zaměstnavatele K. V., n. S. 929/24, M., IČ X, zanikl dne 25. 11. 2011, a požadavku žalobce na zrušení napadeného rozhodnutí OSSZ Šumperk pro nicotnost, nesprávnost po obsahové stránce a pro chybějící oporu v obecně platných právních předpisech, nevyhověla. V rámci odvolacího řízení si žalovaná obstarala stanovisko Oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj ke sporné otázce zániku pracovního poměru žalobce jako zaměstnance s konečným závěrem tohoto úřadu, že pracovní poměr žalobce skončil na základě rozhodnutí o vypořádání dědictví smrtí zaměstnavatele. Žalovaná za účelem odůvodnění svého rozhodnutí plně odkázala na část odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Žalovaná rovněž ve výroku rozhodnutí OSSZ Šumperk s ohledem na zásadu procesní ekonomie napravila nepřesné označení účastníka řízení a doplnila právní normu, dle které bylo ve věci rozhodováno, když shledala, že uvedené vady nejsou důvodem pro zrušení předmětného rozhodnutí. Námitce nicotnosti z důvodu neoznámení zahájení řízení v dané věci zmocněné Ing. Martině Jeřábkové žalovaná nepřisvědčila s tím, že předmětná plná moc je dle obsahu udělená pro neurčitý počet řízení s určitým předmětem bez časového omezení do budoucna, a proto musí být v souladu s § 33 odst. 2 písm. c) správního řádu podpis úředně ověřen. Obsahem žaloby je rovněž konstatování procesního pochybení spočívajícího v neoznámení zahájení řízení v dané věci zástupkyni žalobce, která tak nemohla vyjádřit své stanovisko ve smyslu § 36 správního řádu. Dle obsahu plné moci v rozsahu zastupování před OSSZ Šumperk ve všech věcech v plném rozsahu, se jedná o plnou moc udělenou pro neurčitý počet řízení s určitým předmětem, bez omezení pro budoucno. Žalovaná měla za to, že k názoru žalobce, že předmětná plná moc ze dne 14. 12. 2012 je plnou mocí podle § 33 odst. 2 písm. a) nebo písm. d) správního řádu a tudíž nemusí být podpis zmocnitele úředně ověřen, nelze přisvědčit. Ustanovení § 30 správního řádu stanoví podmínky, za nichž může za účastníka řízení jednat a činit úkony ve správním řízení jeho zástupce v případě, že k tomu bude zmocněn na základě plné moci. Podle § 33 odst. 2 písm. a) správního řádu může být zmocnění uděleno pouze k jednomu určitému úkonu (například k podání žádosti, na jejímž základě by bylo řízení zahájeno nebo k podání odvolání) či ke skupině úkonů (například k úkonům, které souvisejí s nahlížením do spisu) nebo pro určitou část řízení (například prvoinstanční řízení nebo odvolací řízení). Podle § 33 odst. 2 písm. d) téhož zákona může být zmocnění také uděleno v jiném rozsahu na základě zvláštního zákona. Za takovou plnou moc lze považovat prokuru ve smyslu obchodního zákoníku, ve znění platném do 31. 12. 2013. Lze za ně označit rovněž generální plnou moc udělenou advokátovi, resp. zmocnění pro poskytování právních služeb udělané ve smyslu zákona č. 85/1996 Sb. Ustanovení § 3 odst. 4 zákona č. 523/1992 Sb., dle kterého má daňový poradce, činit právní úkony jménem klienta, postavení zástupce podle zvláštních předpisů, nelze *a priori* aplikovat na zastupování ve všech řízeních dle správního řádu. K námitce nezaslání samostatné výzvy žalobci podle § 36 odst. 3 správního řádu před vydáním druhoinstančního rozhodnutí žalovaná uvedla, že si je vědoma, že k nezaslání

vyrozumění žalobce skutečně došlo. Žalovaná se s názorem žalobce, že není nadána stejně jako OSSZ Šumperk pravomocí rozhodovat o skončení pracovního poměru ztotožňuje. Zákon č. 187/2006 Sb. dává v § 84 odst. 2 písm. a) bod 1 OSSZ Šumperk pravomoc rozhodovat o vzniku, trvání a zániku pojištění, vznikl-li spor o účast na pojištění; pro žalovanou je toto oprávnění dáno v § 85 odst. 1 písm. b) téhož zákona. Meritem rozhodované věci v daném případě byl zánik nemocenského pojištění při vzniklém sporu, kdy, tedy kterým okamžikem, tento zánik nastal, nikoliv rozhodování o skončení pracovního poměru, o kterém mohou rozhodovat toliko příslušné soudy. Žalovaná své rozhodnutí podpořila rovněž stanoviskem Oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj ze dne 9. 7. 2013, které si opatřila v rámci odvolacího řízení, což žalobce napadá. Žalovaná v popsaném kroku nevidí rozpor s právními předpisy, a to s ohledem na § 93 odst. 1 správního řádu, dle kterého se na řízení o odvolání použijí subsidiárně ustanovení hlav I až IV, VI a VII druhé části správního řádu, pokud není v hlavě VIII stanoveno odchylně. Lze tudíž dovodit, že na odvolací řízení se vztahují základní zásady činnosti správních orgánů podle § 2 až § 8 správního řádu. Pokud tedy žalovaná postupovala v souladu s § 3 správního řádu a snažila se obstarat si na podporu svého názoru další podklady, nečinila tak z důvodu, že zjištění před vydáním rozhodnutí nebylo dostatečné, a rovněž nebyly porušeny základní zásady činnosti správních orgánů a základní principy tvorby správních rozhodnutí, jak namítá žalobce, nýbrž se jednalo o zcela legitimní krok žalované.

[4] Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. Zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 16. 12. 2013.

[5] Soud ve vztahu k souzené věci ze správního spisu zjistil, že je v něm s podacím razítkem 18. 12. 2012 založena plná moc od zmocnitele J. V. narozeného X, IČ X, pro Ing. Martinu Jeřábkovou, aby ho zastupovala před OSSZ Šumperk ve všech věcech a v plném rozsahu. Plná moc je ze dne 14. 12. 2012, z téhož dne je na ní výslovné písemné přijetí zmocnění zmocněnkyní.

[6] Podle úmrtního listu ze dne 30. 11. 2011 K. V., narozený X, zemřel X. Tento úmrtní list byl doručen žalované 29. 2. 2012.

[7] Podle oznámení o nástupu do zaměstnání (skončení zaměstnání) bylo oznámeno žalobcem ukončení zaměstnání k datu 11. 5. 2012 (J. V., narozeného X, u zaměstnavatele K. V., IČ X), oznámení je ze dne 19. 5. 2012, doručeno OSSZ Šumperk 21. 5. 2012.

[8] Správní orgán I. stupně dne 12. 2. 2013 vydal oznámení o zahájení správního řízení ve věci sporu o zánik pojistného poměru zaměstnance podle § 84 odst. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 187/2006 Sb. v návaznosti na § 5 písm. a) bod 1 téhož zákona pana J. V. narozeného X u zaměstnavatele fyzické osoby V. K. (IČ X). Podle odůvodnění oznámení OSSZ Šumperk šetřením zjistila, že účastník řízení ve

lhůtě podle § 13 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., konkrétně 16. 1. 2012, oznámil Městskému úřadu v Mohelnici, že hodlá pokračovat v provozování živnosti po zemřelém otci K. V.. Dne 6. 6. 2012 oznámil OSSZ Šumperk, že dne 11. 5. 2012 nabylo právní moci rozhodnutí o dědictví s tím, že od 12. 5. 2012 převzal po zemřelém otci K. V. veškerá práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů vzhledem k zaměstnancům, to je živnost zemřelého otce provozovanou pod IČ X. Od 12. 5. 2012 se účastník řízení zaregistroval u OSSZ Šumperk jako zaměstnavatel. Do 11. 5. 2012 byl zaměstnancem. Správní orgán odkázal na § 13 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona a odst. 2 a 4 téhož zákona, dále § 460 starého občanského zákoníku a § 2 odst. 4 zákoníku práce s tím, že pracovní poměr syna J. V. zanikl ke dni úmrtí zaměstnavatele, tj. X. I přes snahu OSSZ Šumperk objasnit účastníku řízení jeho povinnost odhlásit se jako zaměstnanec ke dni úmrtí zaměstnavatele, tj. X, nepodal k tomuto datu oznámení o skončení zaměstnání a nebylo možné provést jeho odhlášení z pojištění. Účastník řízení trvá na tom, že byl zaměstnancem do 11. 5. 2012, tj. do nabytí právní moci rozhodnutí o dědictví.

[9] Dne 18. 3. 2013 vydala OSSZ Šumperk rozhodnutí ve věci zániku pojistného poměru a rozhodla tak, že je J. V., narozenému X (žalobci) pojistný poměr u zaměstnavatele V. K., IČ X, zanikl dne 25. 11. 2011. Odůvodnění je shodné jako v citovaném oznámení o zahájení správního řízení s tím, že vzhledem k tomu, že není možné, aby zaměstnavatel zaměstnával sám sebe, pracovní poměr syna J. V. zanikl ke dni úmrtí zaměstnavatele K. V., tj. ke dni 25. 11. 2011.

[10] V odvolání žalobce namítl, že udělil Ing. Martině Jeřábkové plnou moc k zastupování před OSSZ Šumperk ve všech věcech a v plném rozsahu, řízení nebylo řádně zahájeno, plná moc byla ignorována, a proto je napadené rozhodnutí nicotné. Další argumentace je obdobná jako žalobní námitky.

[11] Ve spise je založeno stanovisko Oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj ze dne 9. 7. 2013.

[12] Podle napadeného rozhodnutí žalovaného OSSZ Šumperk rozhodla rozhodnutím ze dne 18. 3. 2013 podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 187/2006 Sb. tak, že pojistný poměr zaměstnance J. V., nar. X, u zaměstnavatele K. V., který byl otcem žalobce, zanikl X, tj. dnem úmrtí K. V.. Dne 6. 6. 2012 žalobce oznámil OSSZ Šumperk, že od 12. 5. 2012 převzal po zemřelém otci K. V. veškerá práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů vzhledem k zaměstnancům, tj. živnost zemřelého otce provozovanou pod IČ X. Od téhož data, tj. od 12. 5. 2012 se žalobce zaregistroval u OSSZ Šumperk jako zaměstnavatel s tím, že 11. 5. 2012 byl zaměstnancem. Žalovaná na základě předložené spisové dokumentace přezkoumala odvoláním napadené rozhodnutí a odkázala na § 5 písm. a) bod 1 zákona č. 187/2006 Sb. a na zahájení řízení a oznámení žalobce že Městskému úřadu Mohelnice, že hodlá pokračovat v provozování živnosti zemřelého podnikatele. Ve zprávě Městského úřadu Mohelnice ze dne 24. 5. 2012 se dále uvádí, že živnostenské oprávnění zaniklo podle § 57 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona, a to na základě žádosti dědice ze zákona J. V., který se 9. 5. 2012 dostavil na oddělení obecní Živnostenský úřad a požádal o zánik živnosti zemřelého podnikatele

K. V.. Své vyjádření Městský úřad Mohelnice podpořil přiloženým výpisem z živnostenského rejstříku, podle kterého došlo k ukončení živnosti K. V., IČ provozovny X, ke dni 9. 5. 2012. I přes poučení podle § 36 správního řádu v oznámení o zahájení řízení žalobce nijak nereagoval. Žalovaná odkázala na § 48 odst. 4 zákoníku práce platného do 31. 12. 2011 a § 342 odst. 1 tohoto zákona. Živnostenské oprávnění je zásadně spojeno s osobou podnikatele. U fyzické osoby však zákon dává vymezenému okruhu osob možnost pokračovat v živnosti. Ustanovení § 13 odst. 1 písm. b) živnostenského zákona zajišťuje kontinuitu provozování živnosti v případě úmrtí podnikatele a v odst. 2 a 4 stanoví podmínky. Živnostenský úřad pak provádí zápis dědiců do živnostenského rejstříku a vydá pro ně výpis s tím, že živnostenské oprávnění má v tomto případě platnost omezenou na dobu 6 měsíců od skončení řízení o dědictví; tuto skutečnost uvede též ve výpisu. Po uplynutí jmenované doby mohou osoby pokračovat v živnosti, jestliže získají vlastní živnostenské oprávnění. Žalobce v zákonem určené lhůtě dne 16. 1. 2012 (tj. do tří měsíců od úmrtí podnikatele), oznámil Městskému úřadu Mohelnice, že hodlá pokračovat v provozování živnosti podnikatele K. V., rodné číslo X, datum úmrtí X. Žalobce tak jednal ve shodě s právní úpravou podle § 13 odst. 2 živnostenského zákona a byl oprávněn pokračovat v provozování živnosti na základě živnostenského oprávnění znějícího na jméno jeho zemřelého otce, avšak nejdéle do skončení dědictví. Další pokračování v provozování živnosti na základě oprávnění zemřelého otce by bylo možné za současného splnění podmínek podle § 13 odst. 4 živnostenského zákona. Na základě žádosti J. V., dědici ze zákona, uplatněné u jmenovaného správního orgánu 9. 5. 2012 zaniklo živnostenské oprávnění zůstavitele podle § 57 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona. Jak žalobce písemně dne 6. 6. 2012 OSSZ Šumperk sdělil, dne 11. 5. 2012 nabylo právní moci rozhodnutí o dědictví s tím, že od 12. 5. 2012 převzal po zemřelém otci veškerá práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů k zaměstnancům, tj. jeho živnost provozovanou pod IČ X. Žalobce odkázal na § 460 občanského zákoníku, podle kterého na žalobce přešla práva a povinnosti zaměstnavatele a přešla na něj práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů. Žalovaná zdůraznila, že smrtí osoby zaniká její právní subjektivita, přestává být osobou v právním smyslu a je třeba stanovit, co se stane s právy a povinnostmi, jejichž nositelem byl zemřelý a která svou povahou přetrvávají jeho hmotnou existenci. Obecný režim právního nástupnictví po zemřelém upravuje v části sedmé občanský zákoník. Žalovaná odkázala na § 2 odst. 4 občanského zákoníku platného do 31. 12. 2011 a uvedla, že pokračuje-li v živnosti syn zemřelé fyzické osoby, který byl současně jejím zaměstnancem, není možné, aby dále zaměstnával v pracovním poměru sám sebe, neboť tato skutečnost je v přímém rozporu s citovaným ustanovením, když nejsou naplněny znaky závislé práce. Se smrtí fyzické osoby jsou rovněž spojeny právní důsledky upravené veřejnoprávním předpisem, konkrétně § 57 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona a stojí tak mimo obecnou právní úpravu právního nástupnictví ve smyslu § 460 občanského zákoníku. Podle § 57 odst. 1 písm. a) živnostenského zákona zaniká živnostenské oprávnění smrtí podnikatele za podmínky, že v živnosti nepokračují dědicové, správce dědictví nebo insolvenční správce; oprávnění však zanikne nejpozději uplynutím lhůty podle § 13 odst. 4 citovaného zákona. Správní orgán byl povinen postupovat podle § 3 správního řádu a dodržovat zásadu materiální pravdy tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v takovém

rozsahu, aby byla dodržena zásada legality, proporcionality, nestranného přístupu a ochrany veřejného zájmu. Proto požádala žalovaná o stanovisko ke sporné otázce Oblastní inspektorát práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj. Ve vyjádření ze dne 9. 7. 2013, doručeném žalované 16. 7. 2013 se uvádí odkaz na § 342 odst. 1 zákoníku práce ve spojení s občanským zákoníkem, tj. v konkrétním případě přechází práva a povinnosti na dědice po zemřelém. Žalobce jako dědic oznámil příslušnému živnostenskému úřadu svůj záměr pokračovat v provozování živnosti svého zemřelého otce a převzal jeho práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů vůči jmenovitě uvedeným zaměstnancům. Zvláštní význam mají dvě z uvedených skutečností, a to že po smrti K. V. a tedy zaměstnavatele (podnikatele), který byl fyzickou osobou, bylo oznámeno pokračování v živnosti dle § 13 odst. 1 živnostenského zákona, a to oprávněnou osobou, která ve lhůtě tří měsíců ode dne úmrtí podnikatele oznámila příslušnému živnostenskému úřadu tento svůj záměr pokračovat v živnosti, druhou skutečností jsou pak výsledky dědického řízení. Z žádosti a předložených dokladů je možno učinit jednoznačný závěr, že ve smyslu zákoníku práce, a to ve znění účinném jak ke dni úmrtí K. V., resp. ve znění účinném do 31. 12. 2011, tak i ve znění účinném po tomto datu, resp. po 1. 1. 2012 (viz jednotlivá ustanovení § 48 odst. 4, § 342 odst. 1 a § 3), že v posuzovaném případě smrt zaměstnavatele, který byl fyzickou osobou, ke které došlo X, neznamena (obecně) zánik základních pracovněprávních vztahů – pracovních poměrů jeho zaměstnanců. Zákoník práce ani živnostenský zákon, tedy ani jeden z uvedených právních režimů výslovně neřeší situaci daného případu, kdy dosavadní zaměstnanec zaměstnavatele fyzické osoby po smrti svého dosavadního zaměstnavatele oznámí jako oprávněná osoba pokračování v živnosti. Taktéž i z pohledu režimu pracovního práva je nutno zvlášť přistupovat k posuzování otázky ukončení pracovního poměru dosavadního zaměstnance zaměstnavatele – fyzické osoby, který zemřel, a zvlášť v tomto případě na to navazující změnu zaměstnavatelů při pokračování v podnikání zaměstnavatele, který zemřel, tj. z pohledu živnostenského zákona v možném pokračování v živnosti a příslušných ustanovení občanského zákoníku týkajících se dědiců, nabývání dědictví a doby nabývání dědictví, resp. jeho právních účinků. Režim pracovního práva vylučuje situaci, že by zaměstnanec byl současně svým zaměstnavatelem jako fyzickou osobou. Jinými slovy v rámci pracovněprávního vztahu nemůže být zaměstnanec a zaměstnavatel, který je fyzickou osobou, v jedné osobě. Tedy stejná fyzická osoba nemůže být současně zaměstnancem a zaměstnavatelem v rámci jednoho pracovněprávního vztahu a naopak. Tyto závěry se opírají zejména o § 6, § 7 a § 2 odst. 4 zákoníku práce (ve znění do 31. 12. 2011). Pracovněprávní vztah je určitým druhem právních vztahů. Obecná úprava formuluje právní vztah jako vztah společenský, nejméně mezi dvěma právními subjekty (různými od sebe odlišnými), který je upraven právními normami a ve kterém jeho účastníci jsou nositeli vzájemně spjatých subjektivních práv a právních povinností. Nejinak tomu je i v rámci pracovněprávního vztahu a vzájemných práv a povinností jeho účastníků, resp. smluvních stran z pracovněprávního vztahu. Tato skutečnost je v konkrétním případě zvlášť významná pro přístup k posouzení termínu – doby ukončení pracovního poměru J. V.. S přihlédnutím k neopominutelným skutečnostem, že žalobce sám o sobě v zákonné lhůtě tří měsíců od smrti zaměstnavatele oznámil 16. 1. 2012 příslušnému živnostenskému úřadu svůj záměr pokračovat v živnosti svého zemřelého otce,

vstoupil tímto okamžikem do pozice oprávněné osoby pokračovat v živnosti zemřelého zaměstnavatele. Na první pohled se toto jeví, že se stal zaměstnavatelem a tím i přestal být zaměstnancem. Ale není tomu tak, neboť nelze slučovat pracovněprávní vztah s právem pokračovat v živnosti ve smyslu živnostenského zákona, byť neopomenutelně tyto skutečnosti spolu souvisejí. V daném případě však významnou a jednoznačnou skutečností bylo, že žalobce byl jako dědic účastníkem dědického řízení po zemřelém zaměstnavateli – podnikateli a své dědictví právně účinným způsobem neodmítl, resp. v rámci případné dědické dohody se svého dědického podílu nevzdal. Pokud tento (minimálně dle svého oznámení ze dne 4. 6. 2012) převzal po zesnulém otci práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů vůči ostatním zaměstnancům, stal se nesporně minimálně jedním z dědiců, který nabytí dědictví minimálně ve vztahu ke konkrétním zaměstnancům. S ohledem na uvedené vyplývá jednoznačný závěr, že v konkrétním případě pracovněprávní vztah – pracovní poměr posuzovaného žalobce, který byl založen pracovní smlouvou uzavřenou se svým otcem jako zaměstnavatelem, skončil na základě rozhodnutí o vypořádání dědictví smrtí zaměstnavatele. Na žalobce ostatní práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů k ostatním zaměstnancům zemřelého přešla jako na dědice dle obecné právní úpravy – občanského zákoníku, a to pravomocným rozhodnutím o dědickém řízení po zemřelém s přihlédnutím k § 460, a tak se stalo ke dni smrti zůstavitele, tj. k okamžiku, kdy nabytí dědictví, tedy se zpětnými účinky tzv. *ex tunc*. Je tomu tak proto, že dědictví dle občanského zákoníku, který je třeba aplikovat i na základní pracovněprávní vztahy upravené zákoníkem práce a že v rámci nabývání dědictví pravomocné rozhodnutí o projednané dědictví má pouze deklaratorní povahu (účinky nastávají k okamžiku smrti zůstavitele, blíže viz příslušné komentáře k občanskému zákoníku). Okamžikem nabytí dědictví přešly na žalobce práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů k ostatním zaměstnancům (sám tímto okamžikem přestal být zaměstnancem), posuzovaný se stal tzv. právním nástupcem zemřelého zaměstnavatele, a to ke dni jeho úmrtí. Je samozřejmostí, že posuzovaný jako právní nástupce zemřelého zaměstnavatele dědictvím nabytá práva povinnosti mohl plnit až okamžikem právní moci rozhodnutí o vypořádání dědictví, i když tyto nabytí smrtí zůstavitele. Konkrétně z pracovněprávních vztahů se jedná o práva a povinnosti, které měl jeho právní předchůdce, práva a povinnosti, které zaměstnancům (s výjimkou posuzovaného – tomu zpětně ke dni smrti zanikl pracovněprávní vztah k zemřelému zaměstnavateli) vznikly nabytím dědictví, tj. v mezidobí od smrti zaměstnavatele X do pravomocného rozhodnutí o vypořádání dědictví v důsledku pokračování v živnosti zemřelého zaměstnavatele postupem podle § 13 odst. 1 živnostenského zákona, kdy existující základní pracovněprávní vztahy zaměstnanců smrtí zaměstnavatele, který byl fyzickou osobou, nezanikly. Žalovaná z tohoto stanoviska vyvodila, že žalobci zanikl pracovněprávní vztah k zemřelému zaměstnavateli ke dni jeho úmrtí, tj. ke dni X a k tomuto datu je povinen žalobce se u OSSZ Šumperk jako zaměstnanec zaměstnavatele K. V. odhlásit z pojištění. Žalovaná konstatovala, že k zániku nemocenského pojištění žalobce z titulu zaměstnání u K. V. došlo ke dni X a odvoláním napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonnou úpravou a platnými právními předpisy v sociálním zabezpečení. K plné moci žalovaná uvedla, že se významově jedná ryze o obecnou plnou moc, kdy pro účely zastupování žalobce byla zmocněnkyně zmocněna k veškerým právním úkonům vůči OSSZ Šumperk tedy i k jeho zastupování ve

správním řízení. Byť dle obsahu plné moci lze jednoznačně dovodit, že je udělena pro neurčitý počet řízení s určitým předmětem bez časového omezení do budoucna, nebyla úředně ověřena tak, jak vyžaduje správní řád v § 33 odst. 2 písm. c). Za okolností, kdy je zmocněnec pověřen jednat za zmocnitele ve všech věcech a v plném rozsahu, jak z předložené plné moci vyplývá, se vyžaduje, aby podpis na udělené plné moci byl úředně ověřen a plná moc byla do zahájení správního řízení uložena u věcně příslušného správního orgánu. Pak se zastupování může vztahovat buď na neurčitý počet řízení s určitým předmětem při vymezení časového období, ve kterém tato řízení budou zahájena, anebo se může vztahovat bez časového omezení na řízení zahájena v budoucnu. Pro úplnost žalovaná doplnila, že jiná situace by nastala za stavu, kdyby tato plná moc byla udělena výhradně pro dané konkrétní řízení, což by však mělo účinek toliko do budoucna. S ohledem na uvedené nezbylo žalované než jednat výlučně s žalobcem jakožto účastníkem správního řízení ve věci sporu o zánik nemocenského pojištění.

[13] Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

[14] Podle § 34 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2013, *zástupce podle § 32 a 33 v řízení vystupuje jménem zastoupeného. Z úkonů zástupce vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému.*

[15] Podle § 34 odst. 2 správního řádu *s výjimkou případů, kdy má zastoupený něco v řízení osobně vykonat, doručují se písemnosti pouze zástupci. Doručení zastoupenému nemá účinky pro běh lhůt, nestanoví-li zákon jinak.*

[16] Podle § 34 odst. 3 *v pochybnostech o rozsahu zastoupení platí, že zástupce je oprávněn vystupovat jménem zastoupeného v celém řízení.*

[17] V souzené věci udělil žalobce plnou moc daňové poradkyni Ing. Martině Jeřábkové (dále „daňová poradkyně“) dne 14. 12. 2012, daňová poradkyně zmocnění výslovně přijala, což vyjádřila svým podpisem na udělení plné moci. Tato plná moc byla uložena u Okresní správy sociálního zabezpečení Šumperk od 18. 12. 2012. List o úmrtí otce žalobce (oba jsou shodného jména a příjmení) byl doručen žalované 29. 2. 2012. Dne 21. 5. 2012 bylo OSSZ Šumperk doručeno oznámení o nástupu do zaměstnání (skončení zaměstnání) s datem ukončení zaměstnání žalobce 11. 5. 2012 u svého otce. Oznámení o zahájení řízení v souzené věci ze dne 12. 2. 2013 bylo doručeno žalobci, nikoli jeho daňové poradkyni. Dne 6. 6. 2012 žalobce oznámil OSSZ, že převzal po zemřelém otci veškerá práva a povinnosti vyplývající z živnosti otce. Odvolání podával žalobce zastoupen daňovou poradkyní. Plná moc byla uložena u správního úřadu před zahájením řízení. O těchto skutečnostech není mezi účastníky soudního řízení sporu.

[18] V odvolání žalobce namítal, že udělil daňové poradkyni plnou moc. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dne 16. 12. 2013 uvedl, že shora citovaná plná moc nebyla úředně ověřena, jak to vyžaduje § 33 odst. 2 písm. c) správního řádu. Z obsahu plné moci lze dovodit, že je udělena pro neurčitý počet řízení s určitým předmětem bez časového omezení do budoucna. V tom se soud ztotožnil

s žalovanou - na předmětné plné moci je uvedeno, že žalobce zmocnil daňovou poradkyni, *aby jej zastupovala před OSSZ Šumperk ve všech věcech a v plném rozsahu.*

[19] Podle § 33 odst. 1 správního řádu zmocnění může být uděleno

- a) *k určitému úkonu, skupině úkonů nebo pro určitou část řízení,*
- b) *pro celé řízení,*
- c) *pro neurčitý počet řízení s určitým předmětem, která budou zahájena v určené době nebo bez omezení v budoucnu; podpis na plné moci musí být v tomto případě vždy úředně ověřen a plná moc musí být do zahájení řízení uložena u věcně příslušného správního orgánu, popřípadě udělena do protokolu, nebo*
- d) *v jiném rozsahu na základě zvláštního zákona.*

[20] Předmětná plná moc není plnou mocí podle § 33 odst. 2 písm. a) ani b) správního řádu. Nejsou v ní vyjmenovány určité úkony (úkon), skupina úkonů ani část řízení. Rovněž nebyla udělena pro jedno řízení (podle § 9 správního řádu *správní řízení je postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá*). V zákoně o daňovém poradenství není plná moc definována, vymezena, rozlišeny její druhy; ostatně, to by bylo pro správní a daňová řízení zcela nesystematické.

[21] Podle § 37 odst. 3 správního řádu *nemá-li podání předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán podateli nedostatky odstranit nebo ho vyzve k jejich odstranění a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu.*

[22] Pokud žalovaná obdržela dne 18. 12. 2012 žalobcovu plnou moc a shledala, že nemá všechny náležitosti, byla povinna žalobce vyzvat k jejich doplnění. Toto svoje porušení ustanovení o řízení před správním orgánem nemůže vyložit tak, že jej dá k tíži žalobce. Tím spíše, když o plné moci nejpozději při podání odvolání věděla, a tento nedostatek plné moci vyšel najevo. Žalovaná proto pochybila, neboť postupovala v rozporu s § 37 odst. 3 správního řádu (např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2013, čj. 11 A 135/2012 – 37, www.nssoud.cz).

[23] Námitku porušení § 36 odst. 3 správního řádu soud shledal opodstatněnou. Ve správním spise je založena žádost žalované o posouzení věci, zasláná Oblastnímu inspektorátu práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj a stanovisko tohoto orgánu ze dne 9. 7. 2012. Žalobce ani jeho zástupkyně nebyli s tímto podkladem pro rozhodnutí (na nějž se napadené rozhodnutí odkazuje a čerpá z něj ve svém odůvodnění) vůbec seznámeni. Podle § 36 odst. 3 správního řádu *nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se*

k podkladům rozhodnutí vzdal. V oznámení o zahájení řízení žalovaná sice žalobce poučila podle § 36 odst. 3 správního řádu, avšak již mu pak vůbec nesdělila, že shromažďování podkladů pro rozhodnutí ukončila. Přitom je podstatné, že opatřovala další podklady rozhodnutí, než ty, které doložil sám žalobce. Podle napadeného rozhodnutí použila pro rozhodování např. zprávu Městského úřadu Mohelnice ze dne 24. 5. 2012. Tím žalovaná pochybila v obou stupních správního řízení.

[24] Podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, výluky správního řádu jsou stanoveny zejména v § 143, § 153 odst. 3, § 155 odst. 1, § 156 odst. 8, které se na souzenou věc nevztahují; podle § 1 odst. 2 správního řádu a výslovně podle § 153 odst. 7 zákona o nemocenském pojištění se na řízení v souzené věci vztahuje správní řád.

[25] Povinnosti podle § 36 odst. 3 správního řádu žalovaná nedostála a dopustila se tak dalšího podstatného porušení předpisů upravujících řízení, které je druhým důvodem nezákonnosti napadeného rozhodnutí.

[26] Soud neshledal napadené rozhodnutí jako nicotné. Pokud jde o nicotnost, jako klíčová pro další úvahy shledal zdejší soud dvě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, čj. 6 A 76/2001 - 96, nicotnost je tak intenzivní vadou rozhodnutí, že jej nelze vůbec za rozhodnutí považovat. Pro stručnost soud odkazuje na jeho plné odůvodnění. V souzené věci námitky žalobce vedly k prohlášení nezákonnosti napadeného rozhodnutí, o žádný ze zákonných nebo judikaturou dovozených důvodů nicotnosti se nejednalo.

[27] Za této procesní situace se soud již nezabýval ostatními žalobními námitkami, protože by to bylo předčasné.

[28] Ignorování plné moci žalobce pro daňovou poradkyni žalovanou za situace, kdy byla tato plná moc včas uložena u správního úřadu a žalovaná shledala vadu plné moci a nevyzvala žalobce k jejímu odstranění, představoval v řízení podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, stejně jako tomu bylo při vydání rozhodnutí bez seznámení žalobce s jeho podklady, proto soud žalobou napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaná shora podaným právním názorem podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázána.

[29] Úspěšnému žalobci v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. soud přiznal odměnu za zastupování, spočívající v odměně za dva úkony právní služby podle § 7, § 9 odst. 2 ve spojení s § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, za převzetí věci a podání žaloby 2 x 1.000 Kč. Ke každému úkonu přiznal soud paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč, tj. celkem 600 Kč. K celkové částce 2.600 Kč náleží podle § 57 odst. 2 s. ř. s. daň z přidané hodnoty ve výši 546 Kč. Celková odměna za zastupování činí 3.146 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Olomouci dne 21. 5. 2015

Za správnost vyhotovení:
Ing. Petra Rýparová

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně